

Referaat islami kohta

Autor: Reet Truverk

9. klass

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. MIS ON ISLAM?	4
1.1. Islami algus	4
1.2. Islami levik	4
2. KORAAN	6
2.1. Mis on Koraan?	6
2.2. Fakte Koraanist	6
3. ISLAMI VIIS TUGISAMMAST	7
3.1. Usutunnistus	7
3.2. Palve	7
3.3. Toetus puudust kannatavatele	8
3.4. Ramadanikuul paastumine	8
3.5. Palverännak Mekasse	8
4. VÄÄRARVAMUSED ISLAMI KOHTA	10
4.1. Araablane = moslem	10
4.2. Islam tähendab terrorismi	10
4.3. Islam alavääristab naisi	10
KOKKUVÕTE	12
KASUTATUD KIRJANDUS	13

SISSEJUHATUS

Otsustasin oma referaadi teha islamist, kuna sellest usust ei tea ma eriti midagi, kuid sooviksin teada, sest moslemeid on maailmas väga palju ja varem või hiljem pean ma nendega kokku puutuma.

Enamus inimesi oskaks mulle islami kohta kindlasti midagi rääkida, aga sageli on meie ühiskonna teadmised ühekülgsed ja väärad. Küsisin kord oma 14-aastase Suurbritannia tuttava käest, mida ta oskab mulle rääkida islamist. Ta ütles, et ei tea eriti palju, aga mingi ettekujutus tal on. Kui ma täpsustust palusin, vastas ta, et teab, et islam on üks riik kusagil Iraani juures. Sellest näitest vist piisab tõestamaks, et inimesed islamist tõesti eriti palju ei tea. Olles referaadi valmis saanud, on mul väga hea meel, kui saan oma teadmistega kaasmaalaste silmaringi laiendada.

Arvan, et kuna ka moslemid on inimesed nagu kõik teised, peaksime ka nende usu ja kultuuri kohta vähekenegi tõde teadma.

Kristlased suhtuvad sageli moslemitesse üleolevalt nende usuliste põhimõtete pärast. Minu meelest on see vale ja ma leian, et islam on huvitav ja ma pean moslemitest lugu.

Kirjutan lähemalt sellest, mis on islam, Koraanist, islami viiest tugisambast ja väärarvamustest islami kohta.

MIS ON ISLAM?

1.1. Islami algus

Nii nagu judaism ja kristlus, on ka islam monoteistlik religioon, rajatud usule Ainujumalasse. Moslemid kasutavad oma Jumala, maailma ja kõige elava Looja poole pöördumisel sõna *Allah*, mis tähendab araabia keeles Jumal. Moslemitele on Allah kogu universumi isand.

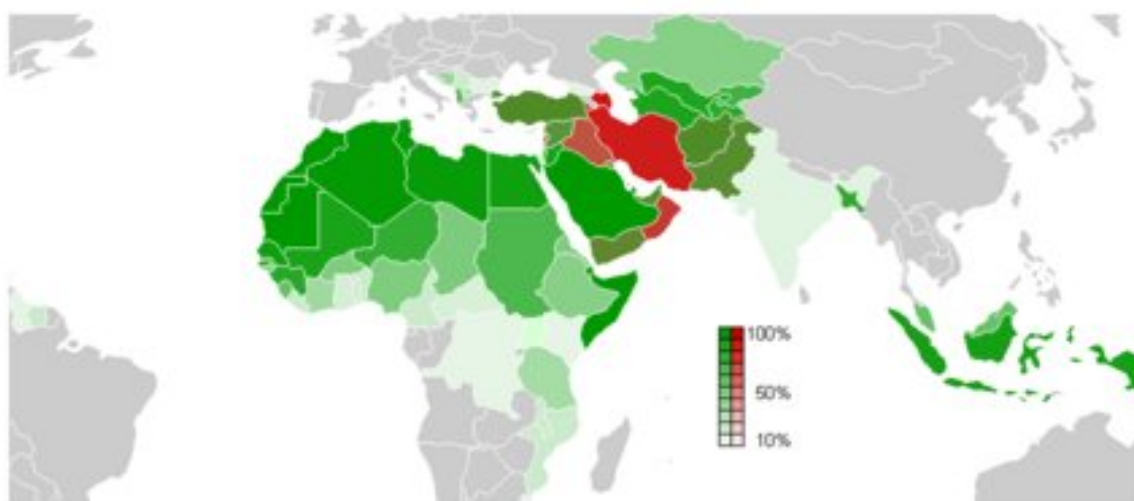
Sõna *islam* on araabiakeelne ja tähendab allumist Allahi tahtele. Islami usu kohaselt on Jumal saatnud inimestele aegade jooksul terve rea ilmutusi. Nende hulgas on ilmutused, mille võtsid vastu Mooses ja kristlik prohvet Jeesus. Islami traditsioonides on Mooses ja Jeesus, nagu ka teised juutide ja kristlaste prohvetid, suure au sees. Siiski usuvad moslemid, et ilmutused, mis jõudsid inimkonnani enne islami sündi, on nüüdseks moonutatud – inimeste mõtted ja sõnad olid neis segunenud Jumala sõnumiga ning oma võhiklikkuses ei vaevunud mehed-naised Jumala õpetust järgima.

Moslemid usuvad, et Allah saatis oma sõnumi inimkonnale selleks, et juhtida neid, kes on talle ustavad, ning hoiatada patustajaid oma viha eest. Mees, kelle Jumal valis oma uut sõnumit edastama, oli Muhamed, õigemini Muhammad ibn Abd Allah, 40-aastane kaupmees Mekast. See Muhamedile VII sajandi keskpaiku saadetud ilmutus sai tuntuks Koraani nime all. Tänapäeval tähendab Koraan moslemile Jumala kirjasõna. Saanud Allahilt käsu levitada jumalikku ilmutust, võitis Muhamed sellele pooldajaid Mekas ning hiljem naaberlinnas Mediinias. See oligi esimene islami kogukond, seeme, millest võrsus kogu tänapäevane islamimaailm. (*Islam lk 13*)

1.2. Islami levik

Islam, maailma üks levinumaid usundeid, on järgijate arvult teisel kohal kristluse järel. Inimesi, kes usuvad islami tõekspidamistesse ja järgivad islami rituaale, kutsutakse moslemiteks. Maailma 6-miljardilisest elanikkonnast moodustavad moslemid märkimisväärse osa: nende ligikaudne arv on 850. miljonist 1. miljardini.

Aafrika ja Aasia kontinentidel ning Lähis-Idas on islam juhtivaks usundiks paljudes riikides. Moslemeid elab ka mitmel pool endise NõukogudeLiidu territooriumil, Hiinas, samuti Euroopa riikides, Põhja- ja Lõuna-Ameerikas. Islami kogukond koosneb väiksematest rühmitustest, mille tõekspidamised on üksteisest pisut erinevad. Omavahel võistlevad kaks katusrühmitust (joonis 1): enamik moslemeid kuulub sunni sekti ja neid nimetatakse sunnamoslemiteks ehk sunniitideks; ülejäänud moslemid kuuluvad šiia sekti ja neid kutsutakse šiiaideks (läänemaades kasutatakse sõna *šiiit*). (*Islam lk 9*)

Joonis 1. Islami levik: Rohelised=sunniidid, Punased=šiiidid (2004)
(<http://wiki.zzz.ee/index.php/Islam>)

KORAAN

2.1. Mis on Koraan?

Koraan on Jumala sõna, iga moslemi usu ja selle paratiseerimise allikas, mis käsitleb kõiki inimesi puudutavaid teemasid - elutarkus, õpetused, eelnevate prohvetite elu, tunnustus ja seadused, aga põhiteemaks on suhe Jumala ja inimkonna vahel. Samal ajal jagab Koraan juhiseid õiglasele ühiskonnale, inimeste õigele juhtimisele ja õiglasele majanduslikule süsteemile. (<http://www.islam.pri.ee/koraansisutxt.php>)

Koraan ütleb: Ei ole teist jumalat peale Tema- Allahi, elava ja igavese. Ta on ilmutanud teile Tõe raamatu, mis kinnitab kõike, mis on enne olnud. Ta ilmutas end ka varem Tooras ja Evangeeliumis kui inimestele teed näitav allikas ja nüüd on ta Maa peale saatnud lunastuse. (Islam lk 13)

2.2. Fakte Koraanist

Kuigi Koraan ilmutati juba 14 sajandit tagasi, sisaldab ta fakte, mis on alles hiljuti teadlaste poolt avastatud või tõestatud. Paljud teadlased on Koraani lugedes imestust avaldanud selle üle, kuidas taolised teadmised on sinna jõudnud. Kõigile on ju selge, et 14 sajandit tagasi elanud kirjaoskamatu Meka kaupmees ei oleks suutnud välja mõelda asju, mille kindlaks tegemiseks on tänapäeva helgemad pead kasutanud väga arenenud tehnoloogia ja keeruliste teadslike meetodite abi.

(<http://www.islam.pri.ee/teaduslikime.php>)

ISLAMI VIIS TUGISAMMAST

Islami viis tugisammast on moslemi elu aluseks. Nendeks on usutunnistus, palve, zakaati andmine (toetus puudust kannatavatele), ramadaanikuul paastumine ja kord elus palverännak Mekasse neile, kes on selleks füüsiliselt ja materiaalselt võimelised.

3.1. Usutunnistus

Islami usutunnistuseks on, „*Lää iläähä illallah, Muhammadur rasuulullah.*” See ütlus tähendab: „Ei ole teist jumalust peale Jumala (Allahi) , ja Muhammed on Jumala Sõnumitooja (Prohvet).” Esimene osa: „Ei ole teist jumalust peale Jumala,” tähendab, et ei ole õigust teenida kedagi teist peale Jumala ja et Jumalal ei ole ei kaaslast ega ka poega. Seda usutunnistust nimetatakse *šahaada* - lihtne vormel, mida peaks ütlema veendunult selleks, et islamisse pöörduda. Usutunnistus on islami tugisammastest kõige olulisem.

3.2. Palve

Moslemid sooritavad viis palvet päevas. Iga palve sooritamise võtab aega vaid mõned minutid. Palve on islamis otsene ühendus uskliku ja Jumala vahel. Jumala ja Tema kummardaja vahel ei ole mingeid vahendajaid.

Palves tunneb inimene sisemist rõõmu, rahu ja lohutust ning et Jumal on temaga rahul. Prohvet Muhammed ütles: „Bilal, kutsu (inimesi) palvele, et leiaksime sellest lohutust.” Bilal oli üks Muhammedi kaaslast, kelle ülesandeks oli inimesi palvele kutsuda.

Palveid sooritatakse koidikul, keskpäeval, pärastlõunal, päikeseloojangul ja hilisõhtul. Moslem võib palvetada peaaegu igal pool, nagu näiteks põldudel, kontorites, tehastes või ülikoolides.

3.3. Toetus puudust kannatavatele

Rikkus on kõigest inimeste hoolde usaldatud. Kõik kuulub Jumalale ja seega on sõna „*zakaat*” algupärane tähendus nii „puhastus” kui ka „kasv”. *Zakaati* andmine tähendab „määratud protsendi andmist teatud varadelt teatud klassidesse kuuluvatele puudust kannatavatele inimestele”. Kulla, hõbeda ja sularahafondide pealt, mis on ületanud umbkaudu 85-grammise kullakogusega võrdse summa ja mida on hoitud omandis ühe kuuaasta jooksul, on kohustuslik maksta 2,5 protsenti. Me puhastame oma vara, pannes kõrvale väikese osa neile, kes seda vajavad. Ja nagu taimede kärpimise puhul, tasakaalustab ja edendab ka see kärpimine uut kasvu. Inimene võib anda ka vabatahtlikku almust või raha heategevuseks nii palju kui soovib.

3.4. Ramadanikuul paastumine

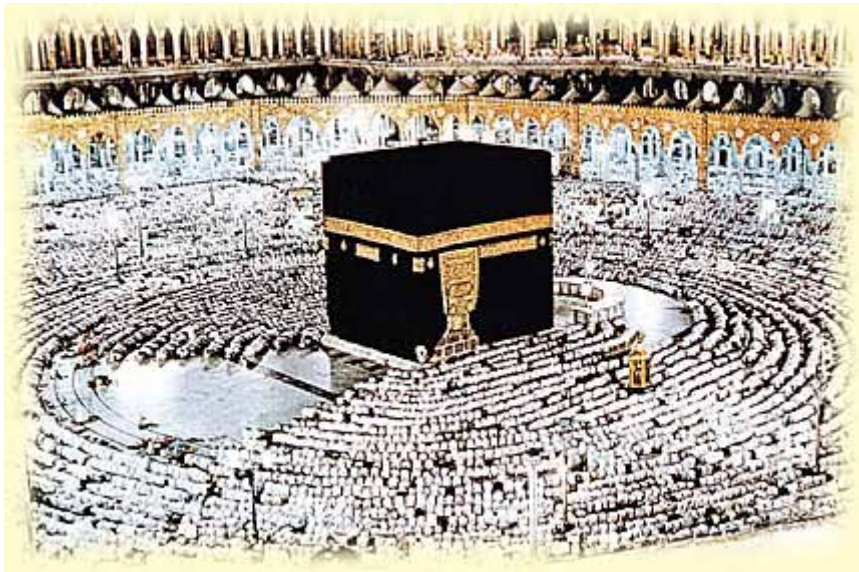
Igal aastal ramadaanikuul, paastub moslem koidikust päikeseloojanguni, hoidudes söögist, joogist ja seksuaalsuhetest.

Kuigi paast on tervisele kasulik, peetakse seda põhiliselt vaimse enesepuhastuse meetodiks. Lõigates end ära maistest mugavustest, isegi lühikeseks ajaks, saavutab paastuv inimene tõelise kaastunde nälgivate inimeste vastu ja ka juurdekasvu oma vaimses elus.

3.5. Palverännak Mekasse

Iga-aastane palverännak (*hadž*) Mekasse (joonis 2) on kohustuslik kord elus neile, kes on selle sooritamiseks füüsiliselt ja majanduslikult võimelised. Ligikaudu kaks miljonit inimest tulevad igal aastal kõigist maailma nurkadest Mekasse kokku.

(<http://www.islam-guide.com/ee/frm-ch3-16.htm>)

Joonis 2. Palverändurid palvetamas Meka Suures (*Haram*) Mošees. Selles mošees asub Kaaba (must ehitis pildil), mille poole moslemid kogu maailmas palvetades näoga seisavad. Kaaba on Jumala teenimise koht, mille Jumal lasi prohvet Aabrahamil ja prohvet Ismaelil ehitada.

VÄÄRARVAMUSED ISLAMI KOHTA

Kuna inimesed islami kohta eriti midagi ei tea, on ka väärarvamused ja üldistused vägagi kerged tulema. Siin on käsitletud vaid mõnda neist.

4.1. Araablane = moslem

Levinum väärarvamus on see, et kõik araablased on moslemid ja kõik moslemid on araablased. Tegelikult on vaid 15-18% kogu maailma moslemitest araablased. Indias näiteks elab rohkem moslemeid kui Araabia poolsaarel ja Indoneesias veelgi rohkem kui Indias. Uskumus, et islam on vaid araablaste usund on pelgalt müüt. See valearusaam põhineb tõenäoliselt faktil, et enamus esimese põlvkonna moslemeid olid araablased, et Koraan on araabiakeelne ja et prohvet Muhamed oli araablane.

4.2. Islam tähendab terrorismi

Viimastel aastatel on meedias üles näidatud suurt huvi ohu vastu, mida nimetatakse islami fundamentalismiks. Kahjuks, tänu moonutatud sisuga artiklitele Lääne meedias ja mõnede hoolimatute moslemite tegudele, on sõna islam saanud peaaegu sünonüümseks sõnaga terrorism. Siiski, kui analüüsida seda olukorda, peaks meil tekkima küsimus: kas islami õpetused õhutavad terrorismile? Ja vastus on - muidugi mitte! Islam keelab täielikult terroristlikud teod, mida viivad läbi juhendamatud inimesed. Tuleks meenutada, et igas religioonis leidub sekte ja eksiteel olevaid järgijaid. Tuleks vaadata hoopis õpetust, mitte üksikute indiviidide tegusid. Kahjuks on nii, et alati, kui mõni moslem sooritab jubeda teo, nimetatakse ta kohe moslemist terroristiks.

4.3. Islam alavääristab naisi

Kuigi „mittemoslemid” on tõlgendanud mitmeid islami seisukohti valesti, on ilmselt tänu hoolimatusele, valeinformatsioonile ja valedele järeldustele tuginedes kõige karmimalt koheldud naise staatust islamis. Mitmed värsid Koraanis teevad selgeks, et Jumala silmis on

naine mehega võrdne. Vastavalt islami õpetustele, eristab inimesi Jumala silmis ainult nende teadlikkuse tase Jumalast. Tänu sellele on mitmed inimesed üllatunud kuuldes fakti, et islami seadus andis juba 1400 aastat tagasi naistele õigused, mis alles hiljuti Euroopas ja Ameerikas saadi. Näiteks õpetab islam selgelt, et naine on seaduse silmis täisväärtuslik inimene ja on vaimselt mehega võrdne. Samuti on vastavalt islami seadusandlusele naistel õigus omada vara, luua oma äri ja saada võrdset palka sama töö eest. Naistel on õigus hääletada, omada täielikku kontrolli oma vara üle, neid ei tohi panna paari nende tahte vastaselt ja neil on õigus jätta oma perekonnanimi, kui nad abielluvad, kuna naine ei ole vara, mis läheks isalt abikaasale üle. Lisaks on neil õigus pärida vara ja hülgamise või väärkohtlemise puhul nõuda abielulahutust.

Islam tõi kaasa mitmed seadused, arvestades naiste heaolu. Majanduslikust küljest vaadatuna on naine igati kaitstud, kuna temal ei lasu mingeid materiaalseid kohustusi. Naise raha on naise raha ja mehe raha on pere raha! Seega – naisel on õigus oma mehelt raha nõuda, mees aga ei või kopikatki naiselt välja pressida. Kui perekonnas on 2 tüdruku ja 1 poeg ning vanemad surevad, siis saavad tüdruki kumbki 25% varast ning poeg 50%, kuid tüdruki võivad oma varaga teha, mida soovivad, osta kasvõi 1000 paari kingi, kui tuju tuleb, poeg peab aga oma vara tarvitama perekonna hüvanguks, seega sealt andma ka oma abikaasale ja lastele, pere ülalpidamisest rääkimata.

(<http://www.islam.pri.ee/vaararvamused.php#esimene>)

KOKKUVÕTE

Kokkuvõtteks tahaksin öelda, et islam on monoteistlik usk nagu kristluski, kuid selle usulised põhimõtted ja tõekspidamised on küllaltki erinevad. Moslemite pühaks raamatuks on Koraan ja moslemitel on viis usu tugisammast, mille toel nad elavad ja millest lugu peavad.

Paljud inimesed ei tea islamist ega moslemite elust midagi ja tekivad igasugused väärarvamusi islamist ja moslemite kohta. Ma arvan, et inimesed peaksid islami kohta uurima, et sellest usust rohkem lugu pidada ja mitte pimesi karta midagi, milleks ei ole alust.

Selle referaadi tegemisega olen ma islami kohta palju targemaks saanud ja saan nüüd teistelegi sellealaseid teadmisi jagada.

KASUTATUD KIRJANDUS

Gordon, M. S. *Islam*. Tallinn: Valgus. 2001

<http://wiki.zzz.ee/index.php/Islam>

www.islam.pri.ee

www.islam-guide.com/ee